

Beleidsplan CBOO 2011

Doelstellingen

Het CBOO stelt zich ten doel werkzaam te zijn in het belang van het onderwijs (statuten art.1.1). In het bijzonder richt het CBOO zich op de bevordering van het openbaar onderwijs, dat de veelzijdige ontwikkeling van leerlingen dient, en bijdraagt tot hun vorming. Daarbij wordt aandacht geschonken aan de betekenis van levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden en aan de verscheidenheid van die waarden zoals ze leven in de Nederlandse samenleving. De belangen van die waarden worden bevorderd en behartigd (statuten art.2.1). Onder openbaar onderwijs wordt verstaan, al dat onderwijs dat in de gegeven omstandigheden zoveel als mogelijk voldoet aan de formele en materiële kenmerken van openbaar onderwijs.

Instrumenten

Het CBOO probeert dit doel te bereiken met de volgende middelen:

- de samenwerking van en met openbaar onderwijs organisaties bevorderen;
- een gemeenschappelijke basis voor onderwijsbeleid en een gemeenschappelijke standpuntbepaling over openbaar onderwijs zaken ontwikkelen;
- deelnemen aan werkverbanden en adviesorganen die relevant zijn voor de doelstelling van het CBOO;
- gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan en contacten onderhouden met overheden en andere beleidsbepalende instanties en/of personen;
- de stichting en instandhouding van openbare scholen bevorderen;
- voorlichting geven, en bijeenkomsten organiseren over openbaar onderwijs;
- het visiteren van openbare scholen voor primair en voortgezet onderwijs, alsmede PABO's die in het curriculum modules openbaar onderwijs verzorgen, het daaraan koppelen van certificering en gerichte PR acties in de media;
- het geven van trainingen aan potentiële visitatoren in het openbaar onderwijs, opdat het visiteren van openbare scholen kan worden geïntensiveerd.

Concretisering in 2011

1 Samenwerking en netwerkvorming

De netwerkvorming op lokaal en regionaal niveau heeft in de afgelopen jaren stevig vorm gekregen in het Netwerk Openbaar Onderwijs. In 2011 zullen meer dan in voorgaande jaren door de besturen van de onder het CBOO ressorterende stichtingen en het AOb

Groepsbestuur Openbaar Onderwijs concrete afspraken moeten worden gemaakt bij een uitbreiding en verdichting van het netwerk openbaar onderwijs. Daartoe zullen de betrokken bestuurders een inspanningsverplichting ten opzichte van het CBOO moeten aangaan, wil dit streven slagen. Deze inspannings-verplichting zal moeten worden neergelegd in één of meerdere CBOO-bestuursbesluiten. De samenwerking met de besturenorganisatie voor openbaar en daarmee gelijk te stellen onderwijs VOS/ABB en met de VOO komt mogelijk in 2011 in een nieuwe fase. In de VOS/ABB heeft zich de ontwikkeling voltrokken van de oprichting van een eigen identiteitscentrum ECOO. In de VOO staat medio 2011 de aflossing van de huidige directeur/bestuurder door een nieuwe figuur voor de deur. Het streven is er op gericht in gesprekken en door concrete samenwerking met de VOS/ABB en de VOO, aan te bieden in 2011 te werken aan versterking van het openbaar onderwijs, ook in de beeldvorming naar de buitenwacht.

- Steeds meer ontwikkelt het CBOO zich in concrete situaties in regio's als mediator tussen openbare schoolbesturen/gemandateerde schoolmanagers, GMR/MR-en van scholen, alsmede via CBOO-lidorganisatie AOb Groep Openbaar Onderwijs met het personeel van openbare scholen. Het gaat ernaar uitzien, dat die rol van het CBOO, waarvan inmiddels de AOb en de VOS/ABB de meerwaarde hebben erkend, steeds belangrijker wordt. Belangrijk instrument daarbij is de CBOO-visitatie en -certificering in het openbaar primair en voortgezet onderwijs. Daarom zal het CBOO-bestuur ook in 2011 concreet uitvoering geven aan een beleid, dat zich richt op de inzet van mensen en financiële middelen.
- In 2011 wordt intensivering van het contact met de Directiegroep Primair Onderwijs (DGPO) via zijn vertegenwoordiger van de AOb als speerpunt gezien. Het is met name van belang om nu met voortvarendheid de visitaties openbaar onderwijs, waarmee momenteel in het PO en het VO wordt proefgedraaid, voor het openbaar primair onderwijs verder uit te bouwen. Het is op die manier mogelijk geworden meer dan tot nu toe rechtstreekse contacten te leggen met openbare basisscholen. In 2011 worden de visitaties met kracht voortgezet. Een reeks visitaties in het PO is voorzien in de gemeente Enschede over de periode 2010 – 2012 (38 scholen) en in de regio's Venlo, Utrecht en Den Helder alsmede in het VO in Utrecht, Spijkenisse, Amstelveen e.o. in 2011 – 2013. Het CBOO zal zich inzetten om parallel aan de te houden visitaties aldaar deze trend naar samenwerkingsbesturen in een schaalvergroterende situatie te stoppen.
- In 2011 zal ernaar gestreefd worden de visitaties in het VO verder te stimuleren. Momenteel dreigt een scheefgroei in die zin, dat visitaties veel meer op PO- dan op VO-scholen plaatsvindt. Via de Stichting Schoolleiders PO en door contacten met de VVO zou de situatie structureel kunnen worden verbeterd. Hiermee is, zoals hiervoor reeds is beschreven, een verheugend begin gemaakt. Daarnaast heeft de AOb zich via rayonbestuurders bereid verklaard de visitaties een impuls te geven via het netwerk van GMR-en. Daarover zijn tijdens het proces van omzetting van de vereniging AOb/AVMO in een AOb Groepsbestuur Openbaar Onderwijs nadere afspraken gemaakt met het

DB/AOb n.a.v. een notitie die CBOO-lidorganisatie AOb Groep Openbaar Onderwijs naar het DB/AOb heeft gezonden.

- Contacten met openbaar onderwijs-vertegenwoordigers in provinciale overlegorganen moeten worden aangehaald. Er wordt gekeken of in alle provincies een vorm van actieve vertegenwoordiging bij de provincie mogelijk is. Deze is gewenst in verband met de rol van de provincie inzake de herschikking VMBO, het Plan van Scholen, en de art.75 procedures. Gebleken is dat VO-scholen soms een gebrek aan ondersteuning van een openbaar onderwijs netwerk ervaren. In briefwisseling en gesprekken met provinciale vertegenwoordigers, wordt in 2011 getracht bilateraal contact met de provinciale overheden tot stand te brengen. Omdat in steeds meer provincies met relatief geringe en/of teruglopende bevolking het openbaar onderwijs steeds meer dreigt te verdwijnen in samenwerkingsconstructies van interdenominatieve besturen, is het vragen van aandacht bij de provincies op grond van de overheidsverplichting voldoende openbaar onderwijs te verzorgen, geboden.
- Met ingang van 2010 heeft de CBOO-website www.cboo.nl een compleet nieuwe layout gekregen. Met name de rubriek actueel zal worden geactiveerd. Daarnaast zal met grote regelmaat actueel nieuws over het openbaar onderwijs en zaken die de lidorganisaties betreffen, worden gepubliceerd. Dit is en zal blijven gebeuren in de vorm van digitale 'CBOO-weekberichten'. Daarbij wordt wel een accentverschuiving in acht genomen. De tendens om meer dan voorheen gebeurde informatie te verschaffen over inhoudelijke identiteitsthema's die alle geledingen betreffen, wordt met kracht voortgezet. In 2010 is gebleken dat uit de kring van lezers van CBOO-berichten steeds positieve berichten hieromtrent tot het CBOO-secretariaat doordrongen. Tevens is het de bedoeling de CBOO-weekberichten meer dan tot nu toe interactief te laten zijn. Dat betekent, dat lezers worden gestimuleerd te reageren op bijdragen, die (deels) een opiniërend karakter hebben. Daarbij wordt ervoor gewaakt dat zaken die duidelijk controversieel zijn, buiten dit initiatief worden gehouden. Daaromtrent hebben de lidorganisaties hun eigen verantwoordelijkheid. Dat neemt niet weg, dat de met voorzichtigheid ingeslagen weg ook in 2011 met regelmaat wordt voortgezet.

2 Gemeenschappelijke standpuntbepaling, gemeenschappelijk beleid

- In 2006 zijn vanaf augustus de eerste voorzichtige visitaties op basis van het CBOO-visitatiedocument uitgevoerd op openbare basisscholen, die zich daartoe bereid verklaren volgens criteria die door de CBOO-geledingen en in samenwerking met de VOS/ABB zijn ingebracht, uitgevoerd. Ze zijn een succes gebleken. In 2007 is met steun en bemiddeling van bestuursleden uit de lidorganisaties van het CBOO overgegaan tot echte visitaties. Hierbij gaat het niet om een eenmalige actie per school/groep scholen, maar is het de bedoeling visitaties met een zekere regelmaat te herhalen. Over de instrumenten van de visitatie, zoals rapportages en gebruik van formats, worden formats

en leidraden ontwikkeld. M.b.t. het in ontwikkeling zijnde format 'PABO's' is van groot belang dat hierover afstemming plaatsvindt met PABO's die worden gevisiteerd. In breder verband is daarbij de vraag aan de orde in hoeverre het CBOO door de PABO's wordt erkend als exclusief visiterende en certificerende organisatie voor het openbaar onderwijs. Door een initiatief van de VOO in 2008 en 2009 is er verwarring ontstaan over de vraag welke organisaties in het openbaar onderwijs zich richten op accreditatietrajecten in het openbaar onderwijs en welke rol visitaties, zoals het CBOO die uitvoert, hebben. In 2011 zal door persoonlijke initiatieven van CBOO-voorzitter R.A.P. Tielman hieromtrent duidelijkheid ontstaan in gesprekken die met de VOS/ABB en de VOO worden gevoerd. Een dergelijke zekerstelling van het 'visitatiemonopolie' van het CBOO is in het primair en voortgezet onderwijs niet aan de orde. Daar is het CBOO alleen aan zet en dat zal zo blijven.

- Het concretiseren van de actieve pluriformiteit in de school, door het aanbieden van lessen in levensbeschouwelijke en maatschappelijke vorming op openbare en algemeen bijzondere basisscholen en soortgelijke scholen voor voortgezet onderwijs, wordt gestimuleerd. Daarom zal ernaar gestreefd worden in 2011 concrete afspraken te maken met de CBOO-lidorganisaties HVO en IKOS/CIO/PKN. Het CBOO zal ook in 2011 naar vermogen bijdragen aan de implementatie van uitvoering van de Wet, die de positie van HVO- en GVO-docenten versterkt. Dat zal ondermeer worden waargemaakt door het streven een goede CAO voor HVO- en GVO-docenten veilig te stellen, te ondersteunen. Deze vakleerkrachten hebben zich terecht jarenlang achtergesteld gevoeld in arbeidsvoorwaarden ten opzichte van andere (vak-)leerkrachten. Het CBOO heeft zich dan ook jarenlang hard gemaakt om bij de politiek het voor elkaar te krijgen dat deze docenten gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden krijgen. Bij de behandeling van de WET BIO is het gelukt om extra middelen beschikbaar te stellen om ook deze docenten gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden te bieden. Gesteld is namelijk door de Tweede Kamer, dat ook voor docenten geldt dat de WET BIO op hen van toepassing is en dat daarbij gelijke arbeidsvoorwaarden horen. Zodoende is er voor deze groep docenten een budget van maximaal 10 miljoen euro door het Ministerie van OCW begroot voor de komende jaren om een cao af te spreken. Het dient een aparte cao te zijn met aparte denominatieve werkgevers vanwege artikel 23 van de Grondwet. Deze werknemers kunnen namelijk niet vanwege de inhoud van hun vak aangesteld worden bij schoolbesturen van openbare scholen. Er zijn aparte denominatieve werkgevers in het leven geroepen, welke zijn verenigd in het Landelijke dienstencentrum GHVO. Deze werkgeversorganisatie heeft vervolgens met de AOb en CNV onderwijs een cao afgesloten.
- In verband met het vervagen van de verschillen tussen de materiële kenmerken van openbaar en bijzonder onderwijs wordt gericht aandacht besteed aan de standpuntbepaling over de materiële identiteit van het openbaar onderwijs.
- Over het kenmerk 'van overheidswege bestuurd' wordt de discussie voortgezet, aan de hand van de ontwikkelingen van de nieuwe bestuursvormen die actief gevolgd worden. Daarbij gaat het niet alleen om de bestuursvormen, maar wordt in het kader van de

voorgenomen visitatie van openbare scholen bekeken in hoeverre de relatie bestuursvormen – interne schoolstructuur – participatie van alle betrokkenen – primair proces in het openbaar onderwijs, positief/negatief uitwerkt. Duidelijk is, dat er binnen het CBOO genuanceerd over dit onderwerp wordt gedacht, vandaar dat het CBOO over deze kwestie niet een door alle organisaties gedragen standpunt inneemt. Unaniem is het CBOO-bestuur overigens van mening, dat de ‘vereniging’ als wettelijk geregelde bestuursvorm voor het openbaar onderwijs een faire kans moet krijgen.

- M.b.t. Governance in het openbaar onderwijs heeft de Tweede Kamer goedkeuring gehecht aan het Wetsvoorstel Governance. Wel heeft op verzoek van CBOO-lidorganisatie AOb Groep Openbaar Onderwijs het Ministerie van OCW in 2011 onderzoek naar de mogelijkheid van de ‘vereniging’ als alternatieve bestuursvorm in het openbaar onderwijs aangekondigd. Dit onderzoek is afgerond in december 2010 en zal worden gepresenteerd tijdens het AVMO Congres 2011. Het CBOO zal over dit onderwerp geen apart standpunt naar buiten brengen en laat dit over aan de lidorganisaties. Wel werkt het CBOO mee aan het AVMO Congres op 9 maart 2011, waar naar verwachting het Ministerie van OCW en de vaste Kamercommissie voor Onderwijs acte de présance zullen geven.
- Het CBOO draagt bij aan de ontwikkeling van standpunten namens het openbaar onderwijs door middel van het doen verrichten van onderzoek. Dit gebeurt langs 2 kanalen: via het KPC het zogenaamde Kortlopend Onderwijsonderzoek (KLOO) en via de Stichting Leerplanontwikkeling (SLO) d.m.v. de zogenaamde ‘veldaanvragen’ voor meerjarig onderzoek. Via de website van het CBOO, maar ook in weekberichten, worden de lidorganisaties aangespoord hiertoe aanvragen via het CBOO in te dienen. Om meer bekendheid te geven aan met name het KLOO-onderzoek, zet het CBOO in 2011 samen met de NABS de pogingen voort een symposium te organiseren, dat grotere bekendheid moet verschaffen aan dit onderzoek en de mogelijkheden ervan voor het openbaar onderwijs. Dit initiatief zal er tevens toe moeten leiden, dat meer dan tot nu toe de geledingenorganisaties van het CBOO zelf in de eigen netwerken oproepen plaatsen om te komen met KLOO-aanvragen en met SLO-veldaanvragen. Dit uitsluitend over te laten aan het CBOO-secretariaat lijkt minder gewenst.
- Ook in 2011 zal het CBOO bijdragen aan de identiteitsconferentie van lidorganisatie AOb Groep Openbaar Onderwijs op woensdag 9 maart 2011.

3 Werkverbanden en adviesorganen

- Aandacht wordt geschonken aan voldoende en evenwichtige vertegenwoordiging vanuit het CBOO en de andere denominatieve netwerken in belangrijke organisaties/overheidsinstanties.

- Een impuls hebben deze contacten gekregen in het kader van het project Hetero-Homo Onderwijsalliantie met als looptijd 2008 – 2012. De coördinatie van het project is in handen van de AOb. CBOO-activiteiten in het kader daarvan hebben reeds tot nieuwe intensieve contacten met provincies geleid met als lichtend voorbeeld de provincie Friesland. In 2011 wordt in samenwerking met de AOb-coördinator een aantal initiatieven genomen via de AOb- rayonkantoren. De verdere uitbouw van activiteiten in het kader van deze alliantie zal in 2011 mede afhankelijk zijn van de ter beschikking staande gelden uit het budget van de alliantie. Hierover wordt in de tweede helft van februari 2011 nader overleg gevoerd tussen de alliantiepartners.
- Daarnaast blijft het gezien de schaalvergroting in het openbaar primair onderwijs (over de gemeentegrenzen heen) wenselijk, dat het CBOO uitdraagt dat de provincie ook voor deze sector van het onderwijs een minstens adviserende, maar wellicht ook coördinerende taak krijgt. Dat geldt in principe in nog sterkere mate voor het VO. In 2011 zal het CBOO zich echter moeten uitspreken over de vraag of het realistisch is te blijven inzetten op deze lijn. De hardnekkige keuze van veel provincies voor een passieve rol m.b.t. het openbaar onderwijs baart grote zorg. In toenemende mate zijn het de overleggen inzake regionale arrangementen tussen schoolbesturen, waar de zaken als spreiding van schoolvoorzieningen worden afgekaart. Daarbij spelen gemeenten een actieve rol in de functie van financieel beheerder van schoolgebouwen en treden provinciale bestuurders steeds meer op de achtergrond.

4 Gevraagd en ongevraagd advies, contacten

- Vanuit het CBOO worden de ontwikkelingen in onderwijsland actief gevolgd en daar waar zaken de identiteit van het openbaar onderwijs betreffen, wordt door het bestuur bezien of gezamenlijke (ongevraagde) stellingname gewenst is. Het CBOO maakt vervolgens via de website en weekberichten en door middel van gerichte brieven aan de overheden en andere beleidsbepalende instanties, standpunten bekend.
- Waar mogelijk en nodig, wordt contact opgebouwd met lokale bestuurders en vertegenwoordigers van de andere onderwijsgeledingen binnen het openbaar onderwijs, om te adviseren over het beleid met betrekking tot de keuze voor nieuwe bestuursvormen. De regionale en lokale vertegenwoordigers van de bij het CBOO aangesloten organisaties vervullen hier een signaalfunctie. Ook bij beslissingen in het kader van lokaal onderwijsbeleid kan, indien de lidorganisaties dat wensen, op basis van een gemeenschappelijk standpunt namens de lidorganisaties door het CBOO worden geadviseerd.
- De professionalisering van de visitaties openbaar onderwijs wordt in 2011 met kracht voortgezet. Daartoe wordt een aantal formats geactualiseerd. Nieuwe visitaties zullen kostendekkend plaatsvinden. Dat betekent, dat de scholen vooraf een offerte wordt toegestuurd en na afloop van een visitatie worden gefactureerd. Op 12 april 2011

organiseert het CBOO wederom een scholingsdag voor nieuwe visitatoren. Het visiteren van openbare scholen voor primair en voortgezet onderwijs is volledig tot wasdom gekomen en zal ook in 2011 kernactiviteit zijn van het CBOO. Met name het visiteren van openbare basisscholen heeft een hoge vlucht genomen. Daarom heeft het bestuur de verdere aanpak van programmering, kwaliteit en professionalisering in handen gelegd van een bestuurscommissie, die zich bezig houdt met de ontwikkeling van:

- een actualisering van de formats voor openbaar PO en VO;
  - het inrichten van een visitatieprogramma voor de langere termijn;
  - het ontwikkelen van een certificeringssysteem met bijbehorende criteria;
  - het in overleg treden met PABO's om de visitatie van deze opleidingsinstituten in goede banen te leiden op een zodanige manier, dat er in die kring draagvlak blijft bestaan voor een visitatietraject voor de modules openbaar onderwijs die in die instituten worden verzorgd. Het is dus in de toekomst niet de bedoeling dat studenten worden gecertificeerd, maar instituten die voornoemde modules in hun onderwijspakket hebben. Overigens is dit een discussiepunt geweest in de bestuurscommissie visitatie en zal deze kwestie in het algemeen bestuur verder moeten worden bediscussieerd en met de betrokken PABO's moeten worden besproken. In het kader van de verdere verbreding van het visiteren en certificeren van PABO's moet tegen de achtergrond van de taakverdeling tussen de organisaties voor openbaar onderwijs deze stellingname opnieuw worden doordacht en besproken.
- Voorop staat bij dit alles dat het CBOO in de eerste plaats een informatieverschaffende en samenwerking bevorderende rol speelt. Het CBOO vormt bij uitstek het platform, waar gemeenschappelijke standpunten ontwikkeld kunnen worden.

5 Stichting en instandhouding openbare scholen

- De rol van het CBOO in deze is vooral signalerend. Via een actief netwerk wordt geprobeerd pro-actief op bedreigende ontwikkelingen in te spelen. De hierboven genoemde netwerken zijn daarvoor essentieel. Aan de ontwikkeling daarvan zal zoals aangegeven bijzondere aandacht worden besteed. Een actieve rol daarin van de geledingen van het CBOO is daarvoor onontbeerlijk. Lidorganisatie AOb Groep Openbaar Onderwijs heeft met de AOb-netwerken in de AOb-rayons hieromtrent een aantal afspraken gemaakt. In eerdere jaren is getracht op dit terrein samen te werken met de VOS/ABB. Steeds duidelijker wordt, dat de standpunten m.b.t. de benadering van de bestuursvorm-problematiek en de daaruit voortvloeiende percepties die men van de rol van de diverse actoren in de school heeft, sterk uiteenlopen maar inmiddels overbrugbaar zijn. Daarom zal niet langer getracht worden het CBOO in deze kwestie een intermediaire rol te laten spelen, maar handelen CBOO-lidorganisaties in deze kwestie naar eigen bevinden. Of deze trend weer wordt omgebogen als de contacten met

VOS/ABB en de VOO in 2011 sterk worden verbeterd, moet worden afgewacht. Als dat het geval is, wordt op bestuursniveau hierover door het CBOO een aantal nieuwe besluiten genomen.

6 Voorlichting en bijeenkomsten

- Het CBOO heeft een website en daarnaast wekelijks de zogenaamde weekberichten waarmee aandacht wordt besteed aan de speerpunten van beleid, zoals in dit beleidsplan verwoord, aan bijeenkomsten en publicaties over openbaar onderwijszaken en aan de actualiteit.
- Het CBOO blijft haar uiterste best doen om antwoord te kunnen geven op vragen vanuit het onderwijsveld en om mensen door te verwijzen naar andere deskundigen of informatiebronnen. Een nieuwe impuls krijgt dit streven door het in 2011 reactiveren van de SOO-website www.openbaaronderwijs.nl. Daartoe zal Prof Dr. S. Braster, voorzitter van SOO, nadere initiatieven nemen.
- Het CBOO zal, via de al eerder genoemde website www.cboo.nl, door middel van gestructureerde documentatie blijven zorgen voor up-to-date informatie over openbaar onderwijszaken, ten behoeve van de doelgroep van het CBOO.
- Het CBOO-bestuur gaat zich ook in 2011 in zijn vergaderingen onder meer richten op de bespreking van actuele zaken die het openbaar onderwijs direct raken en kiest daarbij voor een thematische benadering. Uitgangspunt daarbij is het CBOO-visitatiedocument, waaraan nog zaken zullen worden bijgesteld. Om dit goed te kunnen vormgeven, zullen ondermeer de volgende zaken aan de orde worden gesteld:
  - **De bestuursvorm ‘de vereniging’ als wettelijke mogelijkheid in het openbaar onderwijs**
Een inleiding over dit thema wordt door Mr. Dr. F.H.J.G. Brekelmans verzorgd in de AB/CBOO-vergadering van 15 februari 2011. Daarna volgt discussie en wordt gezien of het kan komen tot een aantal aanbevelingen, die in onderwijsnetwerken en naar de landelijke onderwijsorganen kunnen worden verspreid.
  - **De mogelijkheden van KLOO-onderzoeken voor het onderwijsveld**
Ook hieraan zal het CBOO in een PR-campagne in 2011 aandacht besteden en trachten in het najaar van 2011 of het voorjaar van 2012 samen met de NABS hieromtrent een symposium te beleggen.
  - **Deregulering en decentralisatie**
Er gebeurt steeds minder centraal. Steeds meer zaken gaan naar regionaal, lokaal of zelfs instituutsniveau. Dat leidt tot totaal andere positionering van de actoren in het onderwijsproces. De aandacht van lidorganisaties van het CBOO zou dan ook meer

van het landelijk niveau moeten/kunnen worden verlegd naar het analyseren van situaties in de regio's en daarop inspelen. Daarnaast is er een ontwikkeling, waarbij het op afstand plaatsen van het bestuur van openbaar onderwijs aandacht verdient. De inmiddels ontwikkelde certificeringcriteria bieden daarvoor een aanknopingspunt. Naast deze tendens naar accentverschuiving richting het regionale en lokale terrein blijkt steeds meer, dat de bestuurlijke processen die zich daar afspelen, lang niet altijd gunstig uitpakken voor het openbaar onderwijs. Dat maakt intensief contact met actoren in de landelijke politiek noodzakelijk. Dit thema komt iedere vergadering als vast agendapunt terug!

o **Deconfessionalisering**

Maatschappelijk gebeurt dit wel, maar bestuurlijk niet. Door een hechte structuur op het decentrale niveau komen met name de confessionele besturen en de hen ondersteunende landelijke bestuursorganisaties goed uit de verf, maar hier is sprake van een ontorechte vorm van verzuiling, die niet in relatie staat tot inhoudelijke vormgeving in het onderwijsproces. Bij fusies van partijen heeft meestal de sterkste partij de meeste inbreng, ook t.a.v. identiteit. Bij fusies tussen confessioneel onderwijs en openbaar onderwijs komt vaak als compromis uit de bus; privaatrechtelijke bestuursvorm zonder veel overheidsbemoediging, maar met een algemeen toegankelijk karakter. In die gevallen is voor CBOO-lidorganisaties bepalend of men een dergelijke ontwikkeling als kans ziet of als een bedreiging. Op dat punt nemen de lidorganisaties verschillende posities in. In die gevallen, waarin bij fusie met confessioneel bijzonder onderwijs niet duidelijk sprake is van handhaving van materiële kenmerken van openbaar onderwijs, moet deze trend worden bestreden. Tevens is het steeds de vraag of de maatschappelijke discussie over de rol van de overheid, ook in het openbaar onderwijs het niet noodzakelijk maakt dat het CBOO zich weer volledig gaat inzetten op handhaving, van zowel formeel als materieel openbaar onderwijs en waar mogelijk uitbreiding ervan. Dat betekent, dat het CBOO ernaar gaat streven explicieter de rol van de overheid beter tot uitdrukking te brengen. Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen van de laatste jaren maakt een nieuwe doordenking van deze kwestie dat noodzakelijk! De rol van de lidorganisaties HVO en IKOS/CIO/PKN, die in 2011 weer rechtstreeks in het CBOO-bestuur vertegenwoordigd zal zijn, zou m.b.t. deze kwesties zou meer dan tot nu toe naar voren is gekomen, toonaangevend kunnen zijn.

o **Schaalvergroting**

De bestuurlijke schaalvergroting die samenhangt met deregulering en decentralisatie, dwingt tot professionalisering van bestuur en directie. De keuze of het bestuur een actieve rol speelt in het beleid of dat wordt gekozen voor mandatering van taken aan de directie en het bestuur zich terugtrekt in een Raad van Toezicht-model, is sterk bepalend voor de positionering van de overige actoren in het onderwijsproces. Discussie daarover, kennis nemen van elkaars visie, kan verrijkend werken op de eigen benadering en het onderwijsproces ten goede komen. In deze discussie past ook de vraag aan welke kwaliteitseisen besturen van openbaar onderwijs moeten

voldoen, indien zij een verrijking willen zijn voor het openbaar onderwijs als zodanig. Ook in dit opzicht is het ontwikkelen van een certificeringssysteem, waarin alle geledingen zich kunnen vinden, voor openbaar onderwijs harde noodzaak. In dit kader is ook stellingname van het CBOO m.b.t. de door het Ministerie van OCW doorgevoerde Fusietoets interessant. In 2011 zal binnen het CBOO ook de discussie over deze materie worden gevoerd. Of dat een door alle lidorganisaties gedragen gezamenlijk standpunt kan opleveren, moet worden afgewacht. Ook voor dit onderwerp zal het CBOO trachten een externe spreker te vinden die deze materie nader belicht.

- **De positie van de ouders en de leerlingen**

De ouder ontwikkelt zich in toenemende mate tot veeleisende consument. Men wil kwaliteit en spreekt de school daar op aan. Lidorganisaties moeten zich afvragen of, en zo ja op welke wijze, de ouders participeren in het onderwijs op school. De antwoorden die zij daarop geven zijn sterk bepalend voor de discussie die daarover vervolgens in het CBOO kan worden gevoerd. De discussie over WOR en WMS is ondanks nieuwe wetsvoorstellen hieromtrent volop actueel. Daarmee hangt samen het verschijnsel van toenemende hiërarchisering in de scholen, hetgeen doordenking en bespreking behoeft. Ook hier komt de noodzaak voor certificering openbaar onderwijs terug!

- **De relatie onderwijs/maatschappelijke ontwikkelingen**

Het wordt duidelijk dat de samenleving het onderwijs in steeds meer situaties betreft bij het maatschappelijk gebeuren. Ontwikkelingen, zoals die van de brede school, zijn daarvoor een duidelijke aanwijzing. Ook aan dit soort thema's zal het CBOO aandacht besteden, afhankelijk van de actualiteit en onderwijskundige relevantie ervan.

Utrecht, 6 februari 2011

Drs. M. Hietbrink, secretaris